

**„SINTERESUOTŲ INSTITUCIJŲ PAJĖGUMŲ PRITAIKYMAS GERINANT UPINIŲ IR
MAŽŲJŲ ŽUVĖDRŲ APSAUGOS BŪKLĘ LIETUVOJE“
2019 M. PASIEKIMAI**

2020-09-30, Birštonas

VĮ VIDAUS VANDENS
KELIŲ DIREKCIJA

www.lifeterns.lt

PAGRINDINIS PROJEKTO TIKSLAS

pagerinti upinių ir mažųjų žuvėdrų perinčių populiacijų būklę jų apsaugai skirtose teritorijose, tinkamai tvarkant jų veisimosi buveines bei taikant kitas šioms rūšims svarbias apsaugos priemones

yra siejami su upinės ir mažosios žuvėdros veisimosi buveinių būklės pagerinimu

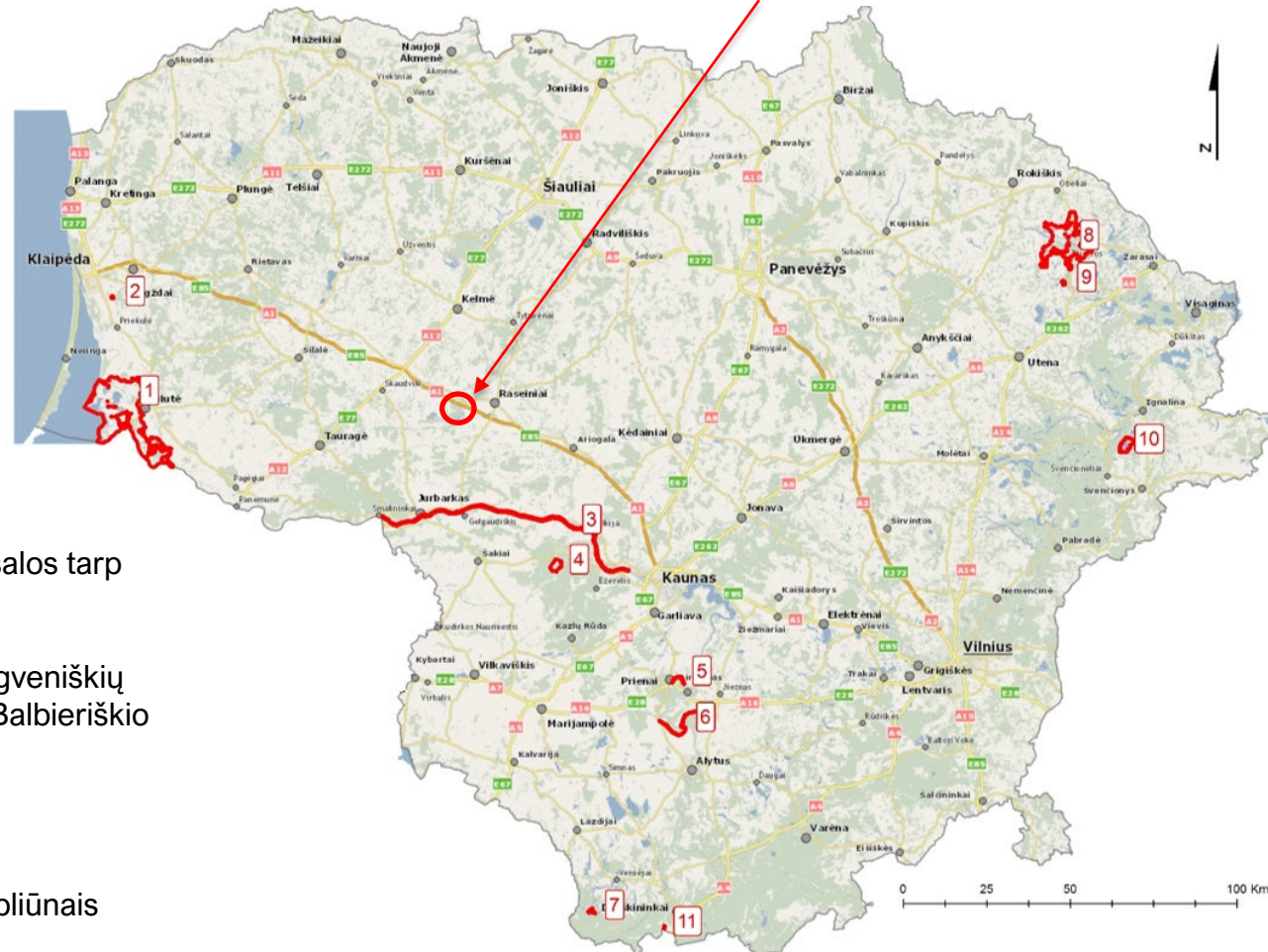
- ✓ buveinių tvarkymas;
- ✓ naujų upinių ir mažųjų žuvėdrų veisimosi vietų formavimas;
- ✓ specialių biotechninių priemonių (slėptuvių nuo natūralių priešų žuvėdrų jaunikliams, įspėjamųjų ženklų nuo nepageidaujamų lankytojų) diegimas,
- ✓ naujų arba atnaujintų žuvėdrų apsaugai skirtų teritorijų gamtotvarkos planų (6) parengimas;
- ✓ detalus perinčių populiacijų gausos ir veisimosi sėkmingumo bei buveinių būklės monitoringas;
- ✓ visuomenės informavimas apie rūšių apsaugos aktualijas bei priemones, kurios padės efektyviai spręsti žuvėdroms kylančias problemas.

PROJEKTO TRUKMĖ: 2018-07-01 – 2022-12-31

PROJEKTO TERITORIJOS: Klaipėdos, Tauragės, Kauno, Alytaus, Vilniaus ir Utenos apskrityse, 11 projekto teritorijų.

Projekto vidurio laikotarpio ataskaitoje pateiktas prašymas įtraukti papildomą teritoriją – Blinstrubiškio miško PAST.

- 1 – Nemuno delta
- 2 – Kalvių karjeras
- 3 – Nemuno upės pakrantės ir salos tarp Kulautuvos ir Smalininkų
- 4 – Novaraisčio draustinis
- 5 – Nemunas tarp Prienų ir Lengveniškių
- 6 – Nemunas tarp Pelėšiškių ir Balbieriškio
- 7 – Niedaus ir Veisiejų ežerai
- 8 – Sartų regioninis parkas
- 9 – Vasaknų tvenkiniai
- 10 – Kretuono ežeras
- 11 – Nemuno upės salos ties Lipliūnais

PROJEKTĄ ĮGYVENDINA:

Koordinuojantysis paramos gavėjas: Lietuvos ornitologų draugija;

Asocijuotieji paramos gavėjai:

VĮ Vidaus vandens kelių direkcija;

Nemuno kilpų regioninio parko direkcija;

UAB „EKO STOMA“.

PROJEKTO BIUDŽETAS: 2.375.952 Eur, iš jų **>47 proc.** lėšų praktinių gamtosaugos veiklų įgyvendinimui.

PROJEKTĄ FINANSUOJA:

ES – 59,15%; LR Aplinkos ministerija – 24,17 %;

Paramos gavėjai – 16,68 %

PROJEKTO VEIKLŲ PAŽANGA

PROJEKTO PARENGIAMOSIOS VEIKLOS

PARENGIAMOSIOS VEIKLOS, GAMTOTVARKOS IR RŪŠIŲ APSAUGOS VEIKSMŲ PLANŲ PARENGIMAS (A.1)

A.1.1. Techninio veiklų plano, numatančio praktinių žuvėdrų buveinių tvarkymo priemonių įgyvendinimo pobūdį, laiką bei eiliškumą projekto teritorijose, parengimas ir derinimas su suinteresuotomis institucijomis (LOD)

A.1.2. Upinės žuvėdros apsaugos veiksmų plano parengimas ir įteisinimas, mažosios žuvėdros apsaugos veiksmų plano peržiūra ir įteisinimas (LOD)

A.1.3. Vasaknų ir Niedaus PAST gamtovarkos planų parengimas, suderinimas su žemės valdytojais bei kitomis atsakingomis institucijomis bei įteisinimas (LOD)

A.1.4. Novaraisčio, Kretuono ežero ir Kalvių žvyro karjero PAST gamtotvarkos planų peržiūra ir įteisinimas (LOD)

PRAKTINĖS GAMTOSAUGOS VEIKLOS

UPINĖS IR MAŽOSIOS ŽUVĖDRŲ VEISIMOSI BUVEINIŲ FORMAVIMAS IR PRIEŽIŪRA NEMUNO UPĖJE BEI KALVIŲ ŽVYRO KARJERE (C.1)

- Naujų smėlio salų formavimas ir priežiūra Nemuno laivybos kelyje Nemuno deltoje ir Nemune tarp Kulautuvos bei Smalininkų (VVKD):

Nemuno upės ruože Kulautuva – Smalininkai supiltos 2 naujos salos, 1 plažas (2020 m. – iš viso 10 salų, 1 plažas)

Nemuno upės žemupyje – supiltos 3 salos, 1 plažas

LOD šienavo suvešėjusią augaliją Atmatos žiočių salose, tačiau nepasiekti planuoti tikslai: žuvėdros neįsikūrė dėl nuolatinio trikdymo.

Nuspręsti šių darbų nebetęsti kol nebus pakeistas salų teisinis gamtosauginis statusas

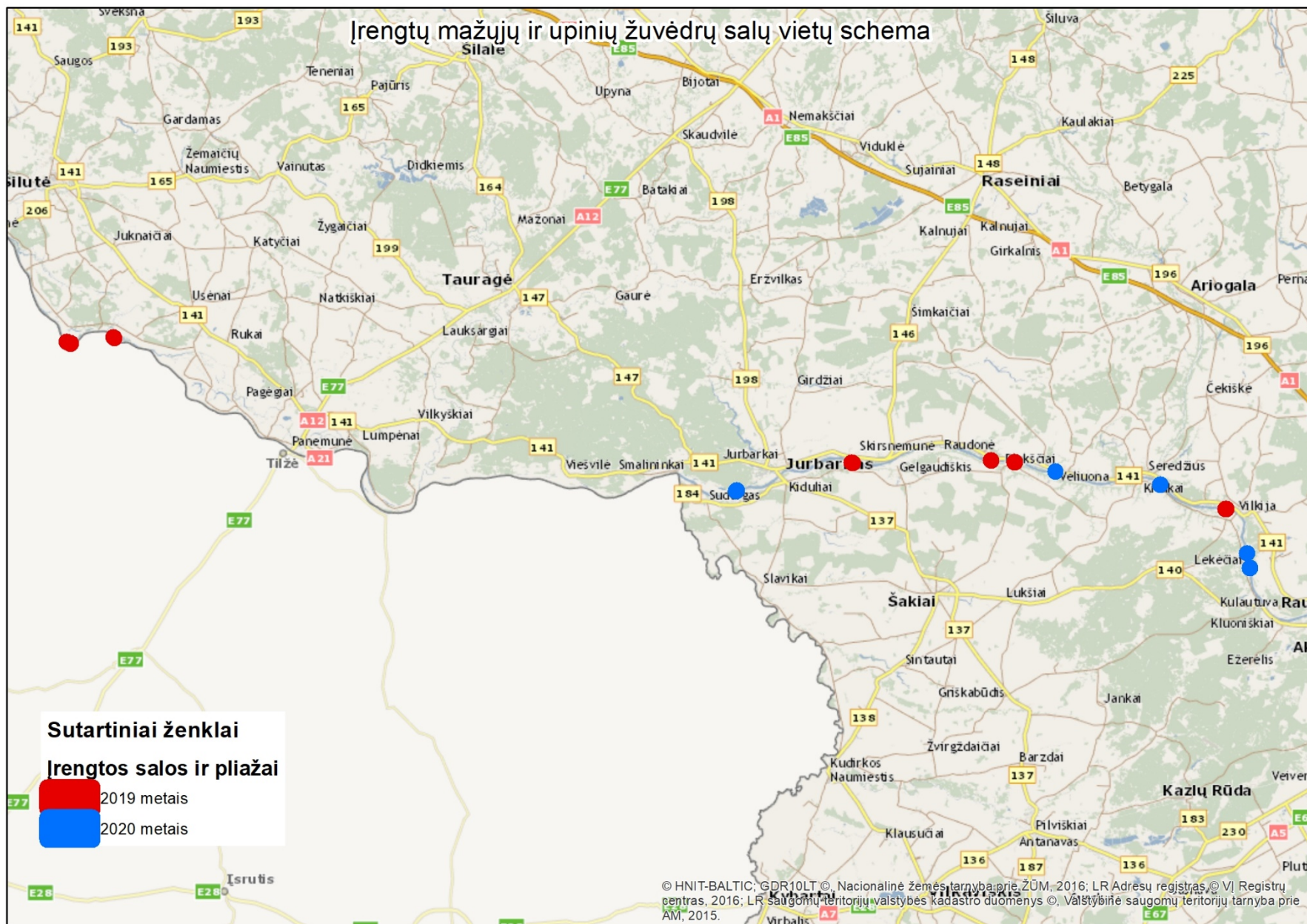
- Atvirų salų formavimas, priežiūra bei atkūrimas Nemuno deltos ir Kalvių žvyro karjero PAST („Ekostoma“):

Kalvių karjero 2 salose (27 a.) nupjauta sumedėjusi augalija, suformuoti krantų kontūrai, aplink 4 salas (18 a.) apipjautos nendrės, suformuoti krantų kontūrai.

Salų formavimo darbai turi būti baigiami 2020 m.

C | PROJEKTO PRAKTINĖS GAMTOSAUGOS VEIKLOS (C.1)

C | PROJEKTO PRAKTINĖS GAMTOSAUGOS VEIKLOS (C.1)

Nemune ties Smalininkais supilta sala (VVKD)

Supilta nauja Kalnėnų sala, naudojant plaukiojantį kraną(VVKD)

C | PROJEKTO PRAKTINĖS GAMTOSAUGOS VEIKLOS (C.1)

Tvarkymo darbai Kalvių žvyro karjere (EKO-STOMA)

UPINĖS IR MAŽOSIOS ŽUVĖDRŲ VEISIMOSI BUVEINIŲ ATKŪRIMAS BEI BŪKLĖS GERINIMAS SEPTYNIOSE JŲ APSAUGAI SKIRTOSE ŠALIES PAST IR VIENOJE, Tuo TIKSLU NAUJAI ĮSTEIGTOJE TERITORIJOJE (C.2)

- Tinkamų upinės ir mažosios žuvėdrų veisimosi buveinių atkūrimas išlaikant Nemuno atviras salas dviejose, Nemuno kilpų regioniniame parke esančiose PAST bei salose ties Lipliūnais (NKRP, LOD)
- Upinės ir mažosios žuvėdrų veisimosi buveinių atkūrimas ir jų priežiūra tinkamai tvarkant žolinę augaliją Kretuono ežero, Niedaus ir Veisiejų ežerų bei Novaraisčio PAST (LOD)

Nemuno upės ruože Prienai – Lengveniškės dviejose salose nupjauta augalija 3,7 ha plote, 0,2 ha plote nuimta velėna;

Nemuno upės ruože Pelėšiškis – Balbieriškis saloje 0,3 ha nupjauta augalija, sala uždengta geotekstile, užpilta smėlio-žvyro mišiniu;

Nemuno salose ties Lipliūnais nuo 2018 m. atliekamas alinamasis šienavimas (2 k./metus);

Niedaus ež. salose nuo 2018 m. atliekamas alinamasis šienavimas (2 k./metus);

Kretuono ež. saloje 500 m² užklota geotekstilė ir užpilta žvyru; (2020 m. atliktas nendrių išpjovimas aplink salą).

Novaraisčio PAST salose nuo 2018 m. atliekamas sumedėjusios ir žolinės augalijos šalinimas (1 k./metus);

UPINĖS IR MAŽOSIOS ŽUVĖDRŲ VEISIMOSI BUVEINIŲ ATKŪRIMAS BEI BŪKLĖS GERINIMAS SEPTYNIOSE JŲ APSAUGAI SKIRTOSE ŠALIES PAST IR VIENOJE, TUO TIKSLU NAUJAI ĮSTEIGTOJE TERITORIJOJE (C.2)

- Upinės žuvėdros veisimosi buveinių formavimas bei priežiūra ant natūralių plūduriuojančių salų Vasaknų žuvininkystės tvenkinių PAST ir ant dirbtinių plaustų Sartų RP PAST (LOD)

Sartų ež. 2019 m. įrengti 3 dirbtiniai plaustai (2020 m. planuojamas 1 plausto pervežimas į Blinstrubiškio miško PAST esančius žuvininkystės tvenkinius).

Vasaknų PAST numatytas 5 natūralių plaukiojančių salų pritvirtinimas prie dugno nevykdomas.

Niedaus ež. salos pokyčiai (LOD)

Tvarkomos Novaraisčio draustinyje esančios salos (LOD)

Tvarkoma Nemuno upės sala ties Lipliūnais (LOD)

Kretuono ež. Didžiojoje saloje įrengtas plažas (LOD)

Tvarkomos Nemuno salos ties Pelėšiškėmis (NKRPD)

Tvarkomos Nemuno salos ties Lengveniškėmis (NKRPD)

PAPILDOMŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ ŽUVĖDROMS ĮDIEGIMAS (C.3)

- Stogelio formos slėptuvių įrengimas veisimosi buveinėse (LOD)

2019 m. įrengtos 137 slėptuvės (2020 m. – 340 slėptuvių).

- Įspėjamųjų ženklų įrengimas veisimosi buveinėse (LOD)

2019 m. įrengti 35 ženklai (2020 m. – 41 ženklas).

Įspėjamųjų ženklų ir slėptuvių žuvėdroms įrengimas Nemuno salose ties Jurbarku, Vilkija ir Smalininkais

TINKAMAS RŪŠIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ PLANAVIMAS (C.4)

- Naujos PAST steigimas Nemuno upės salose ties Lipliūnais ir Sartų RP PAST, saugomų paukščių sąrašo papildymas nauja tiksline rūšimi – upine žuvėdra (LOD)
- Pasiūlymų dėl Europos žuvininkystės fondo specialios priemonės, skirtos upinės žuvėdros apsaugai, parengimas (LOD);

Vykdomos Nemuno salų ties Lipliūnų gyvenvietė PAST įsteigimo procedūros

!!! – Projekto paraiškoje nenumatyta veikla – Kalvių karjero PAST ribų koregavimas

Pradėtos Kalvių žvyro karjero PAST ribų koregavimo procedūros

POVEIKIO STEBĖSENOS VEIKLOS

PROJEKTO STEBĖSENA (D.1)

D.1.1. Projekto veiklų stebėseną (LOD)

Parengta 2019 m. projekto veiklų įgyvendinimo ataskaita

D.1.2. Ex-ante ir ex-post perinčių žuvėdrų monitoringas (LOD, NKRP) – perinčios populiacijos gausa, pasiskirstymas teritorijoje, perėjimo sėkmingumas

Atliktas 2019 m. perinčių žuvėdrų monitoringas projekto teritorijose. Parengta I-oji ex-ante ir ex-post veiklų veiksmingumo stebėsenos ataskaita. Pradėtos 50 GPS siūstuvų pirkimo procedūros (2020 m. įsigyti siūstuvai ir nukrovimo stotelės, siūstuvais buvo pažymėtos 45 upinės žuvėdros).

Perinčių žuvėdrų monitoringas 2020 m.

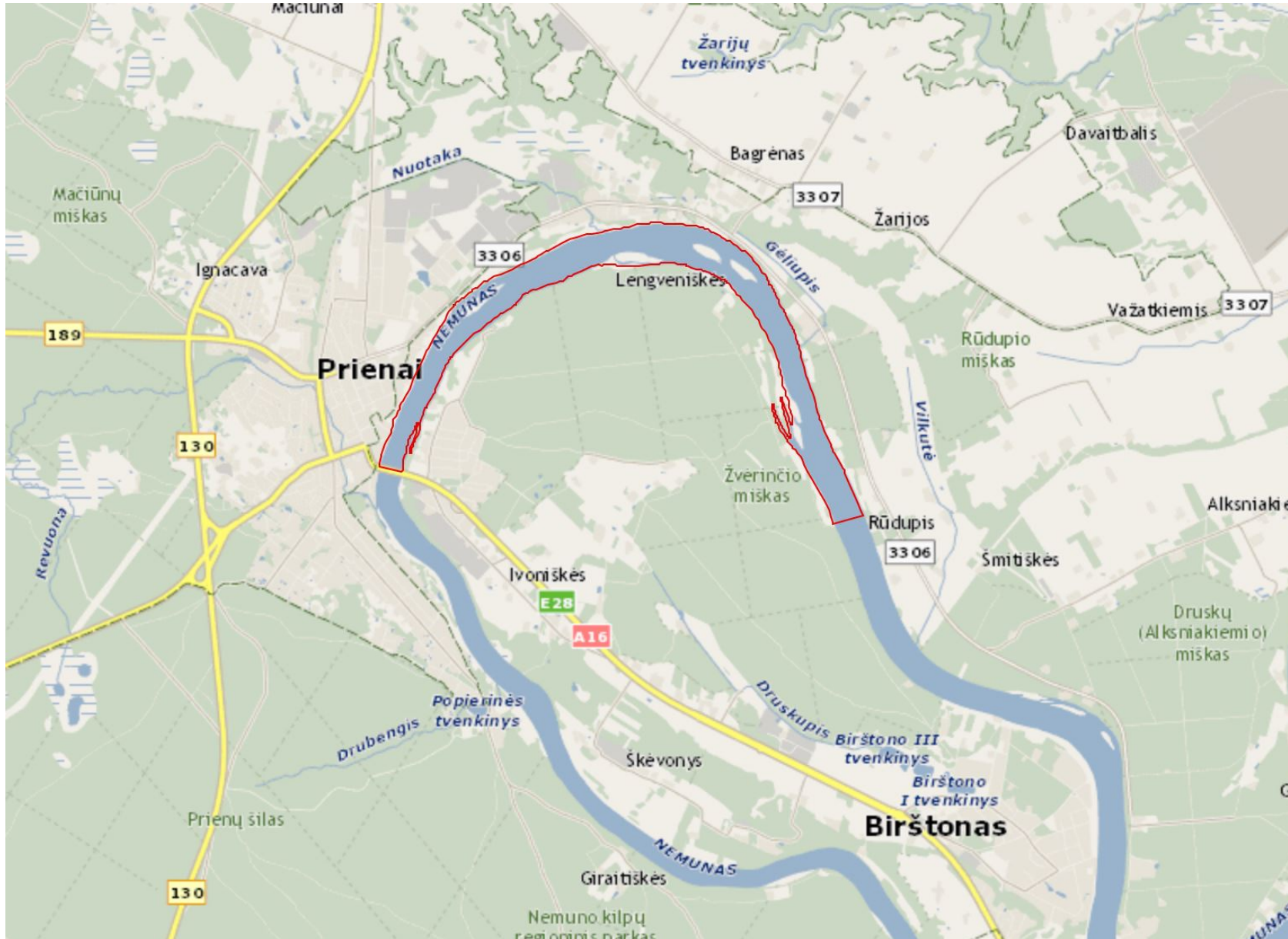

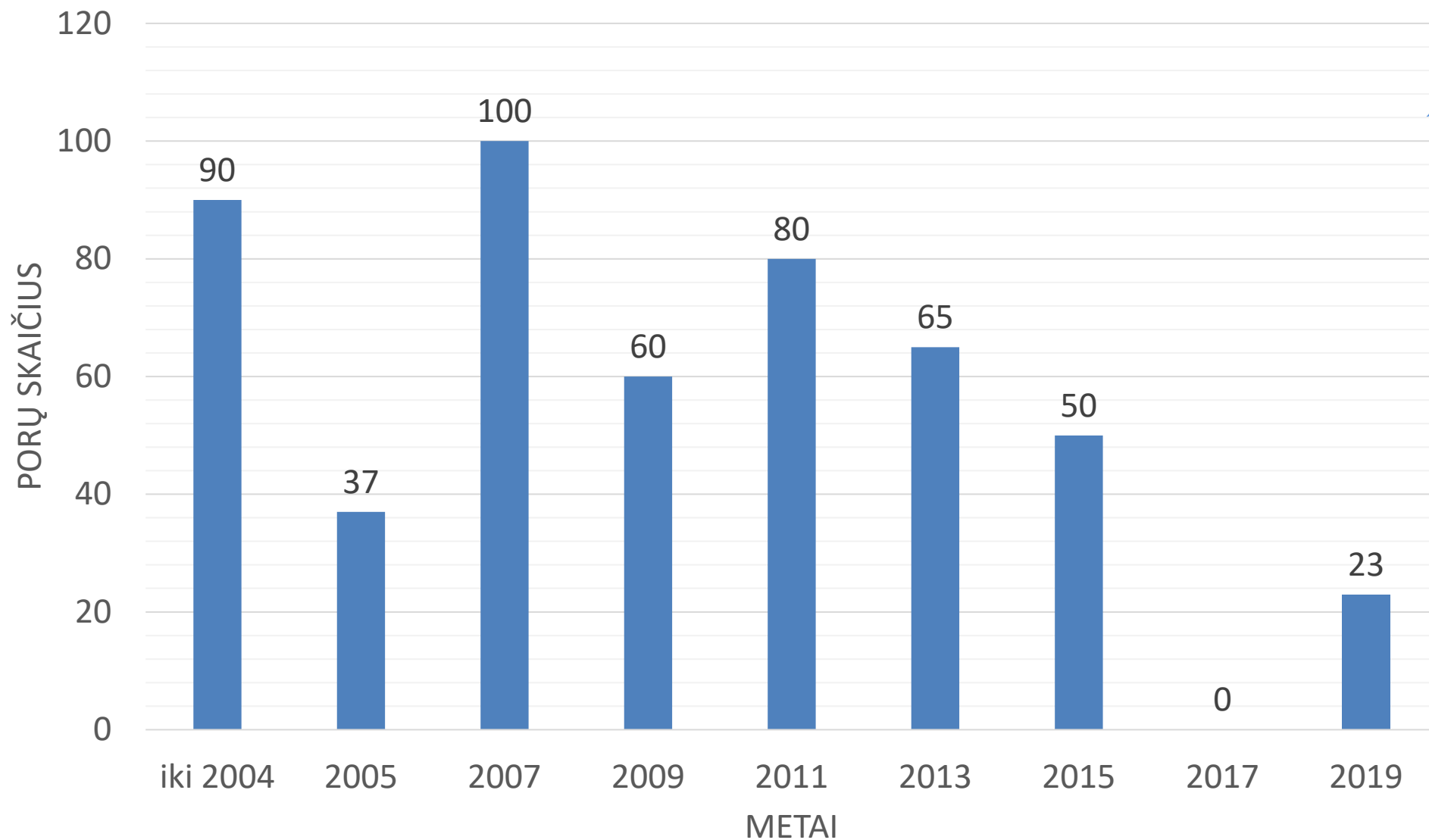
Upinių žuvėdrų monitoringo rezultatai

Prienų – Lengveniškų PAST

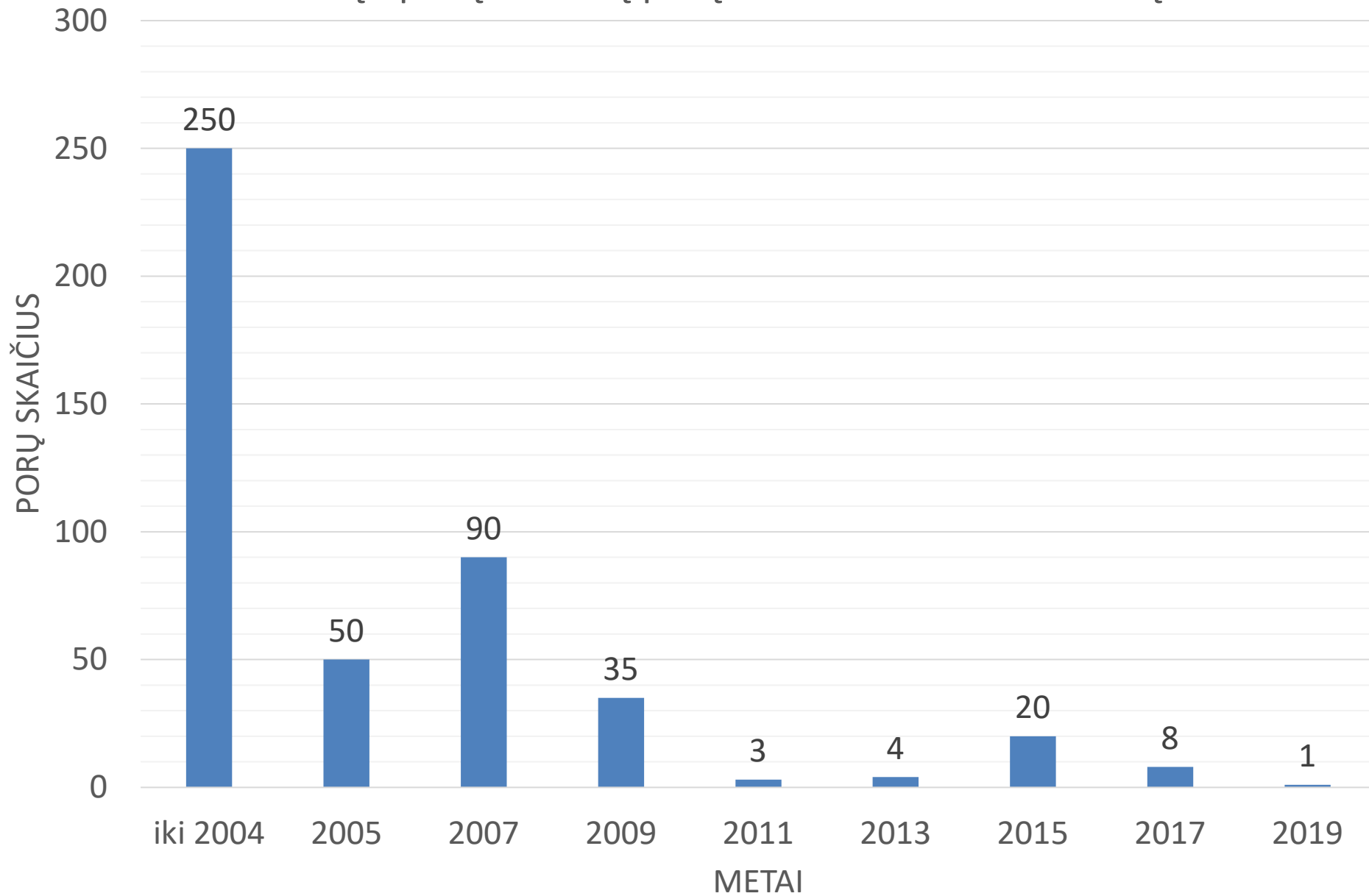
Perinčių upinių žuvėdrų porų skaičiaus dinamika Prienų - Lengveniškių PAST

Kalvių karjero PAST

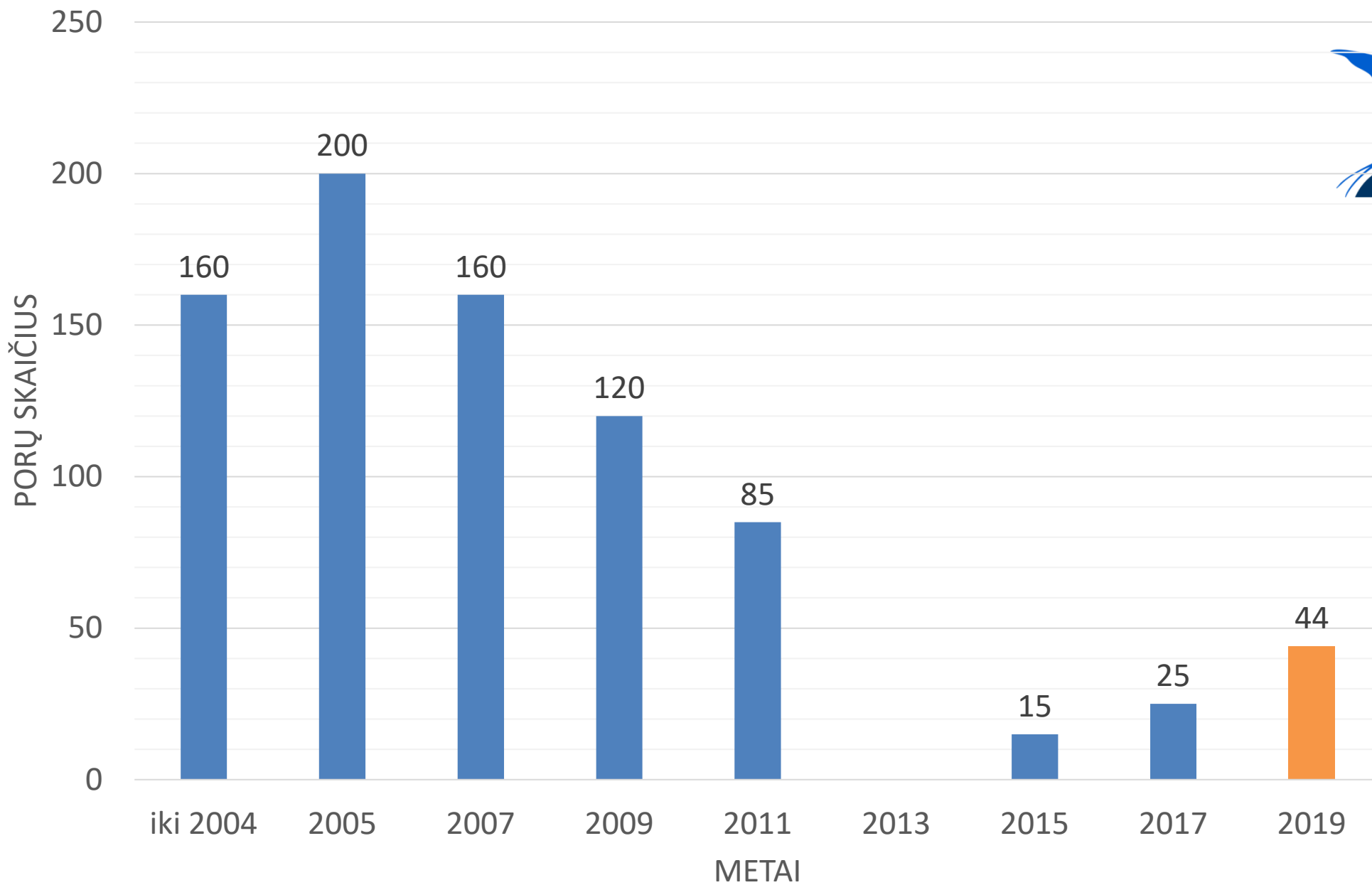
Perinčių upinių žuvėdrų porų skaičiaus dinamika Kalvių PAST

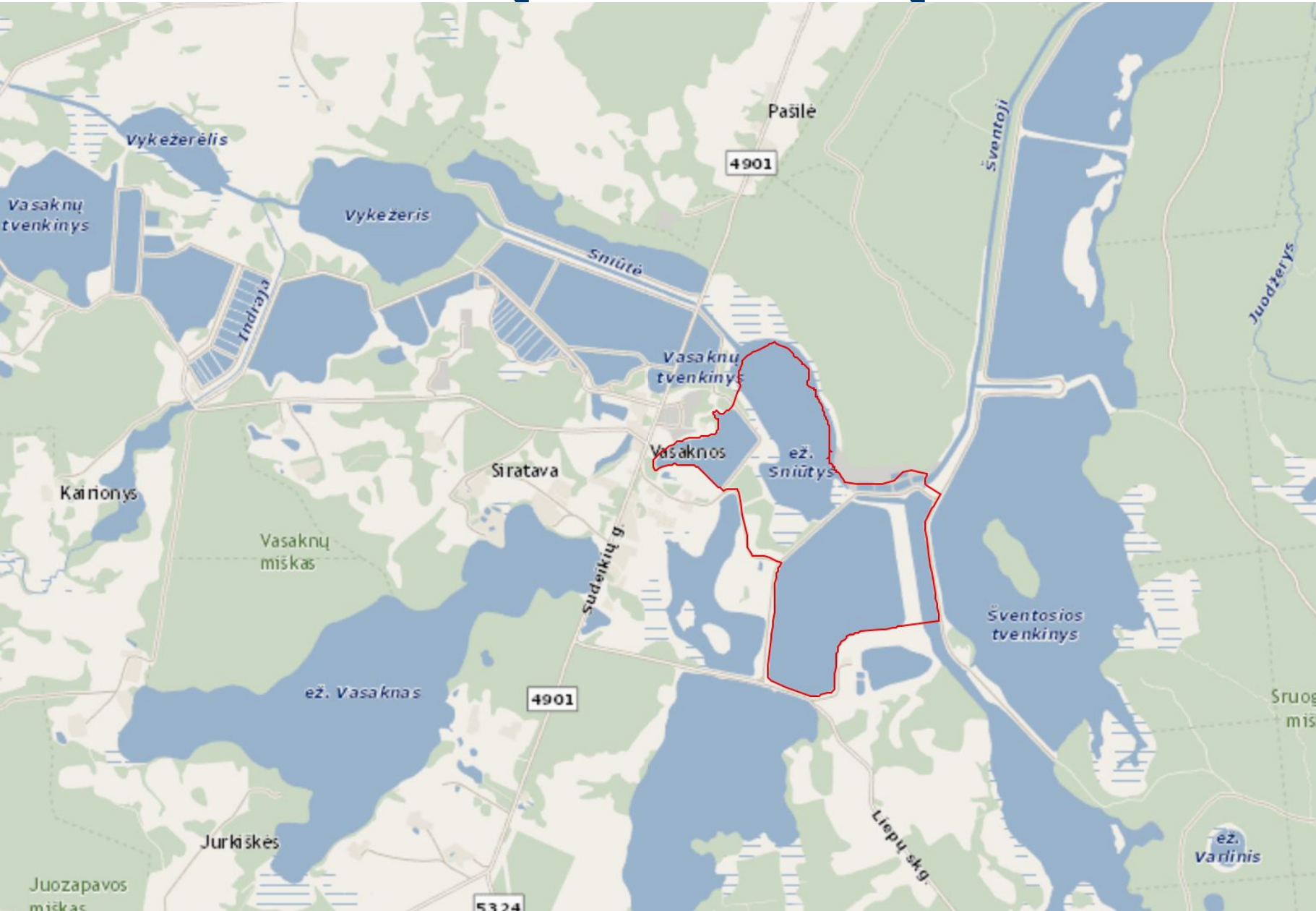
Niedaus ir Veisiejų ežerų PAST

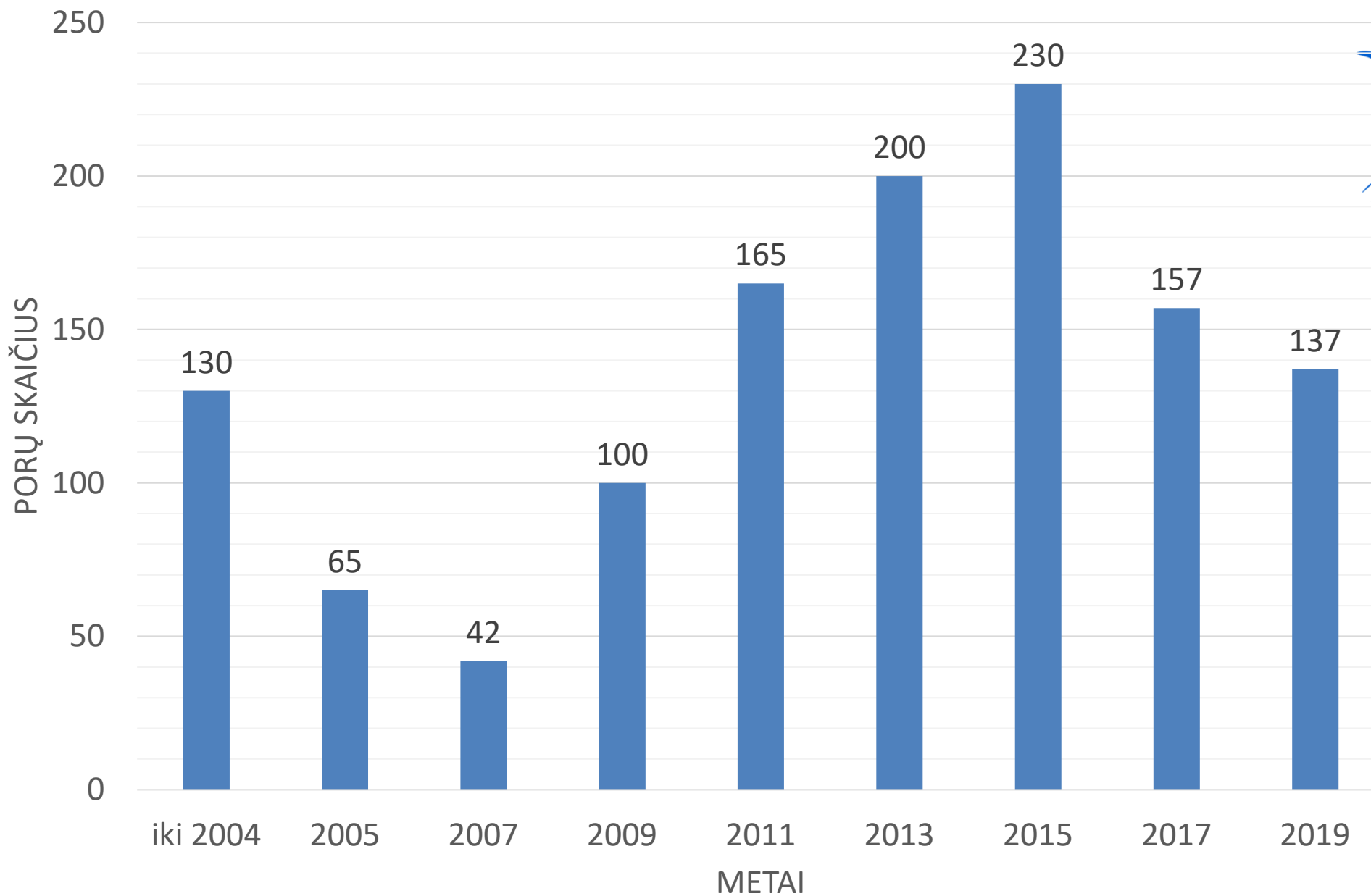
Perinčių upinių žuvėdrų porų skaičiaus dinamika Niedaus PAST

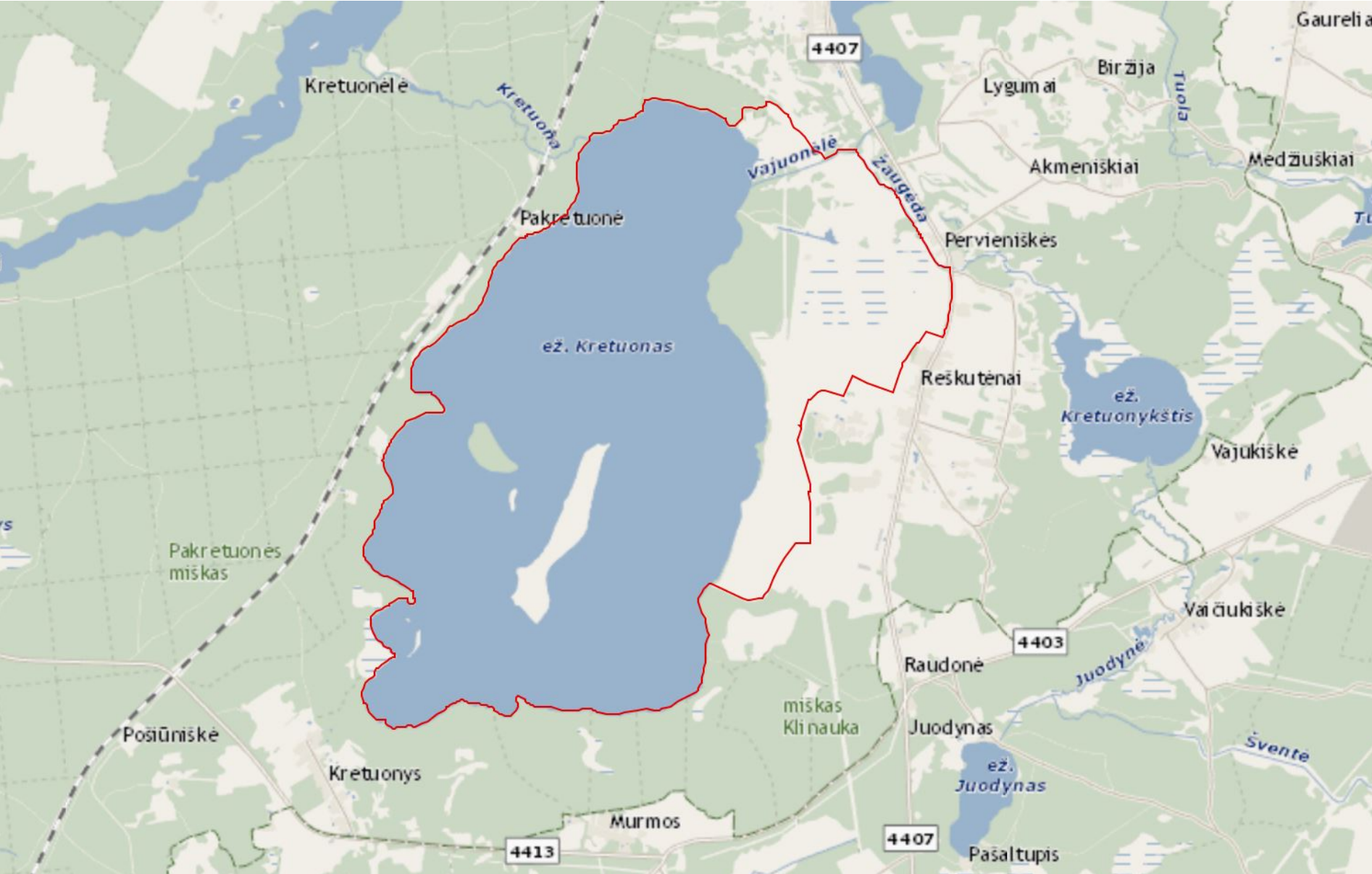
Vasaknų tvenkinių PAST

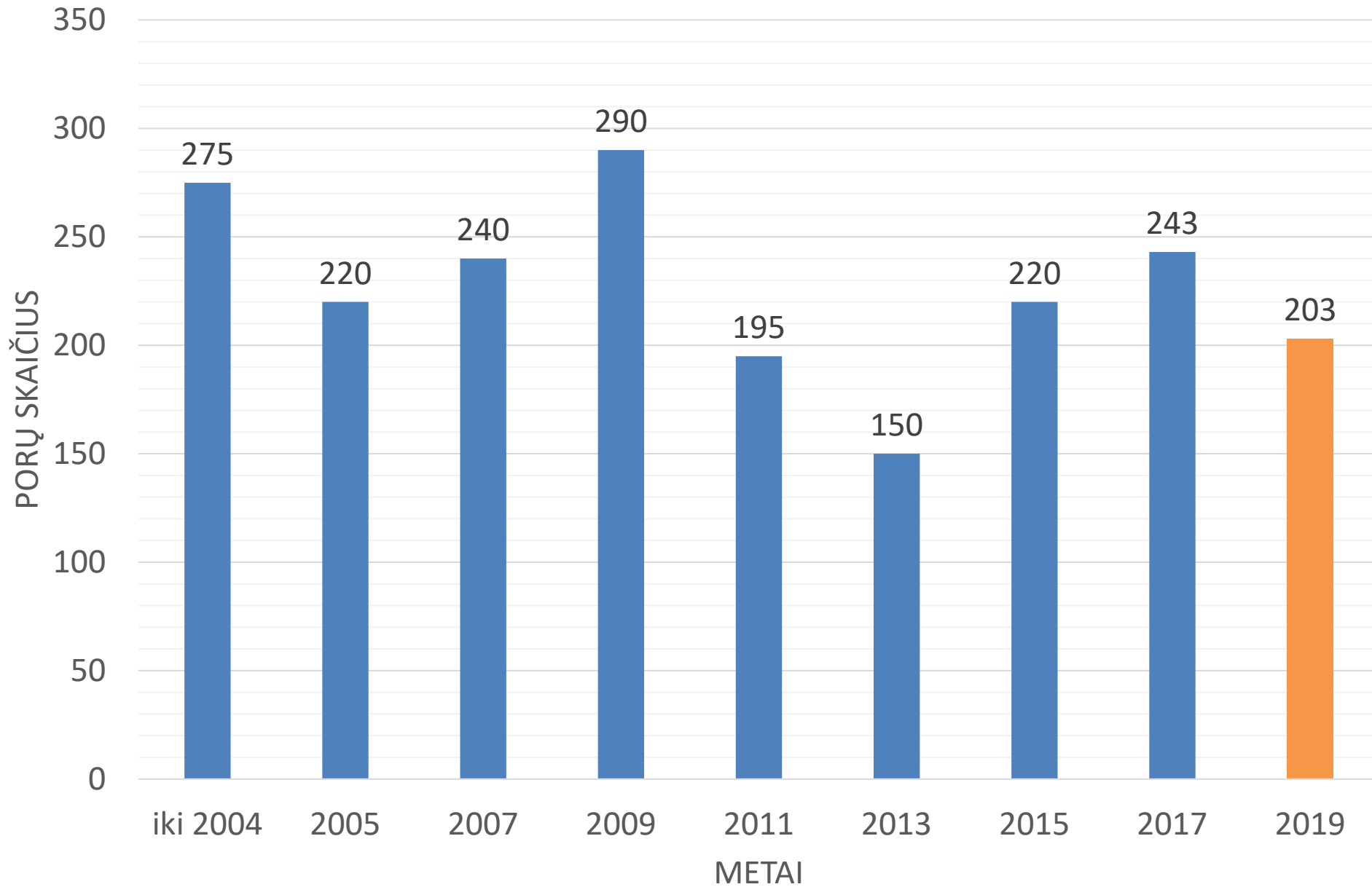
Perinčių upinių žuvėdrų porų skaičiaus dinamika Vasaknų PAST

Kretuono ežero PAST

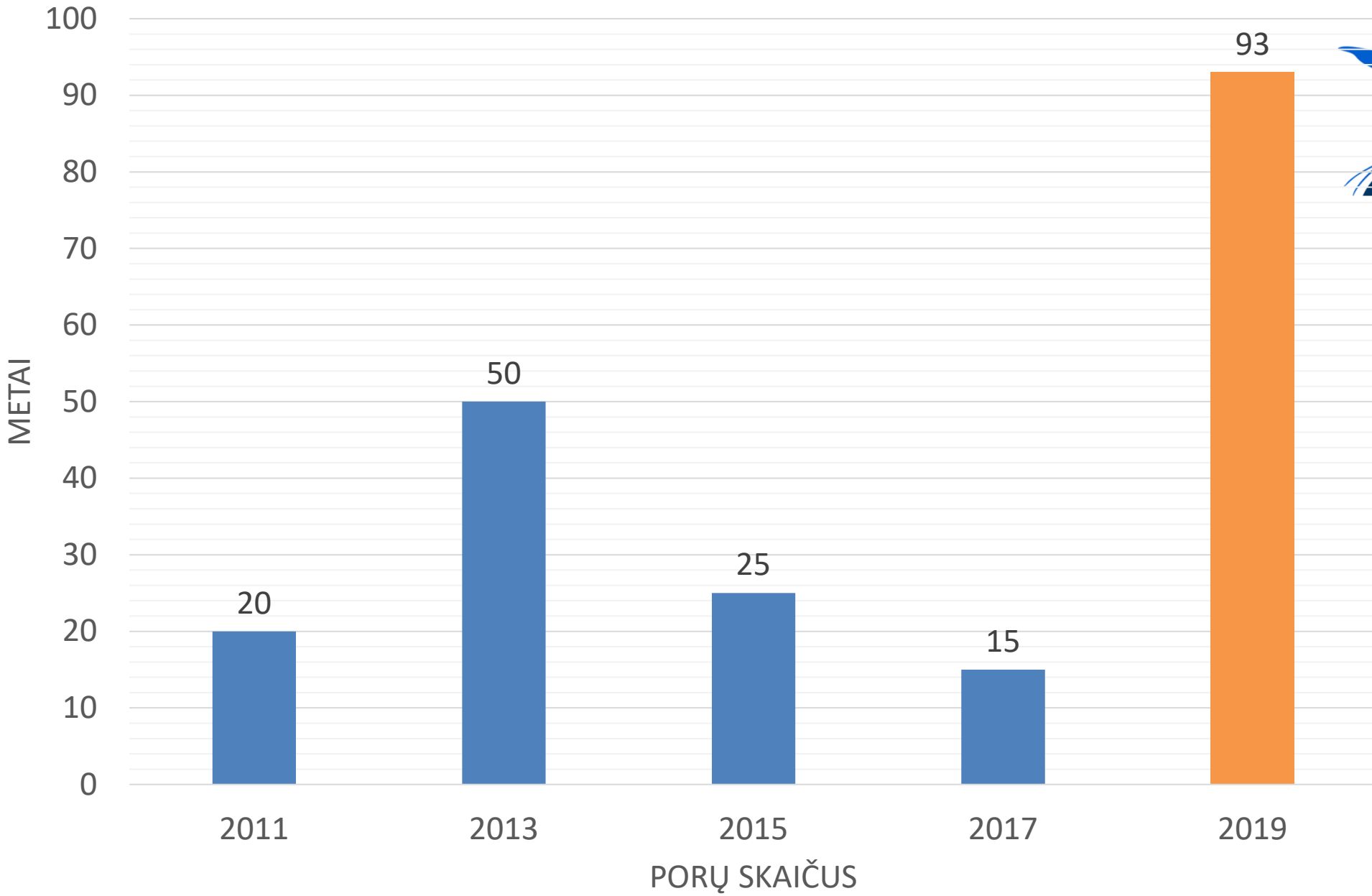
Perinčių upinių žuvėdrų porų skaičiaus dinamika Kretuono PAST

Novaraisčio PAST

Perinčių upinių žuvėdrų porų skaičiaus dinamika Novaraisčio PAST

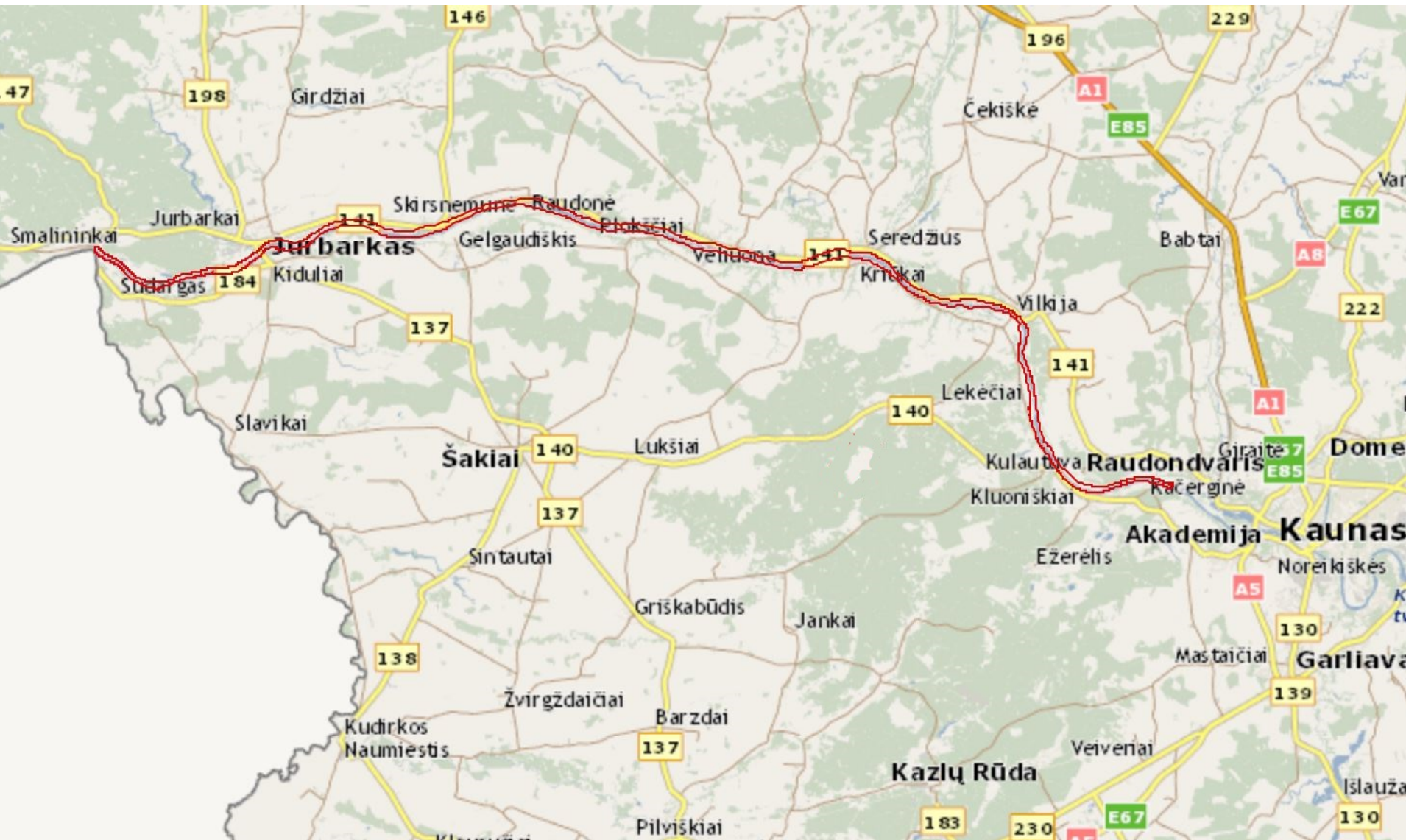

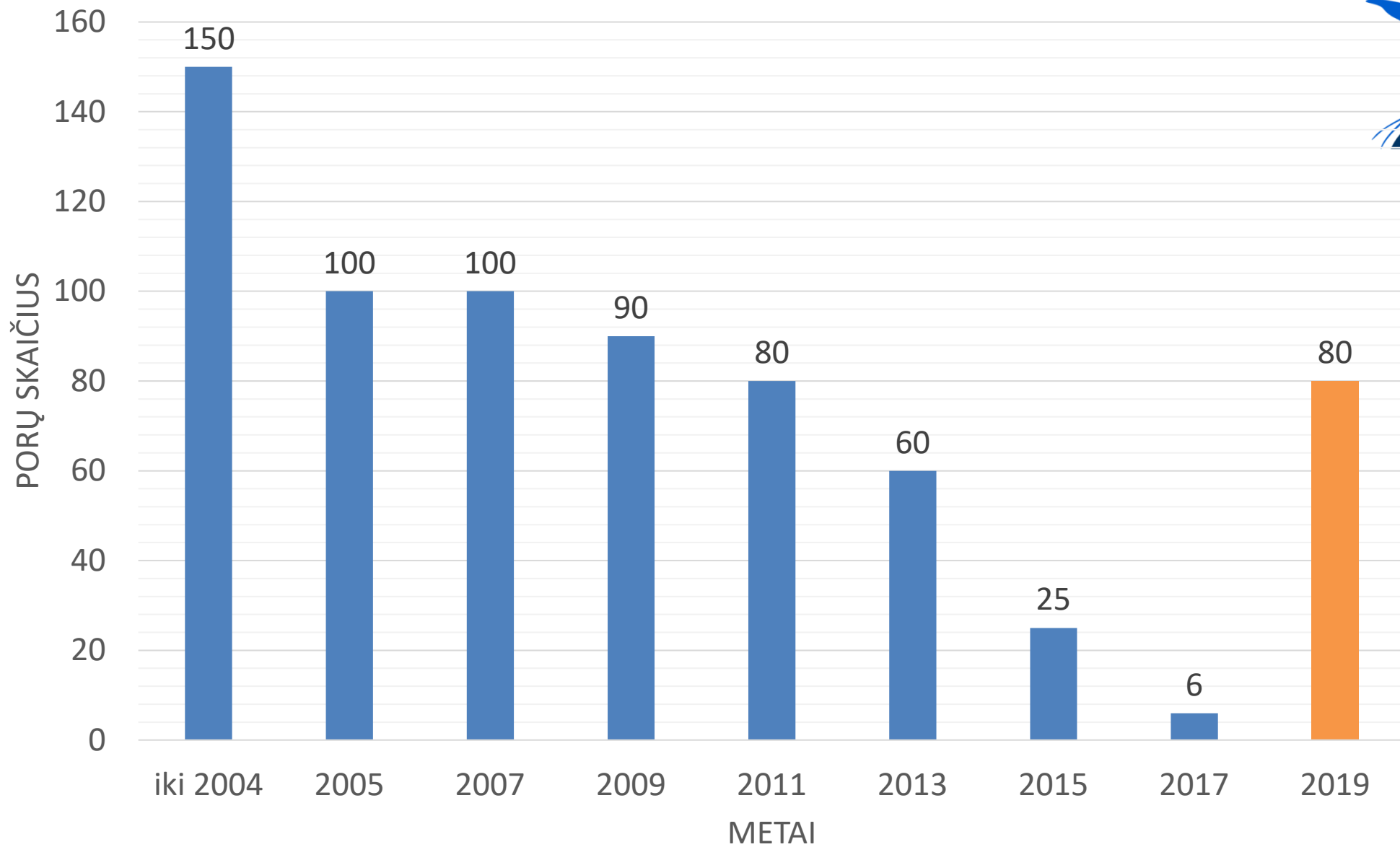
Mažųjų žuvėdų monitoringo rezultatai

Kulautuvos – Smalininkų PAST

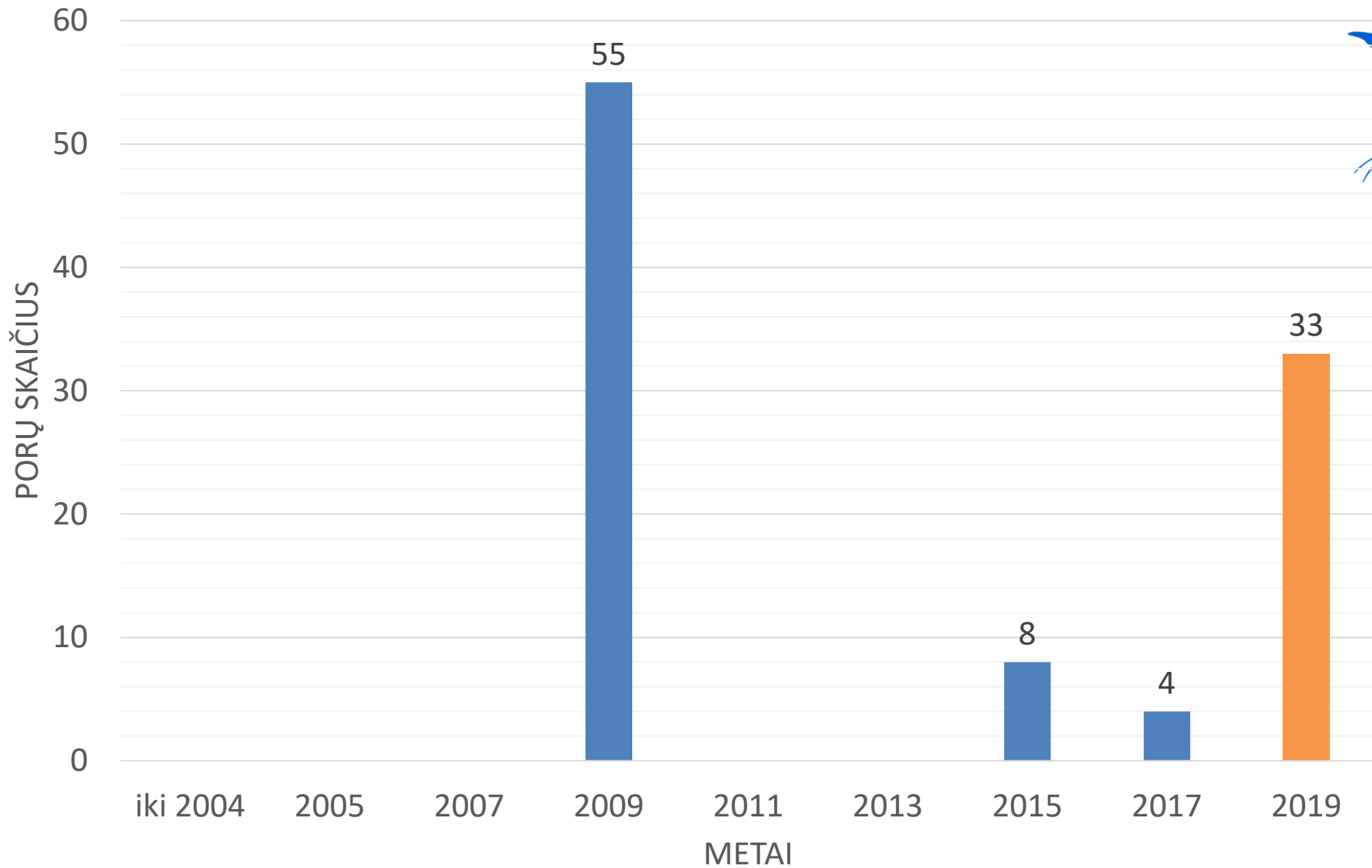
Mažųjų žuvėdrų porų skaičiaus dinamika Nemune tarp Kulautuvos - Smalininkų

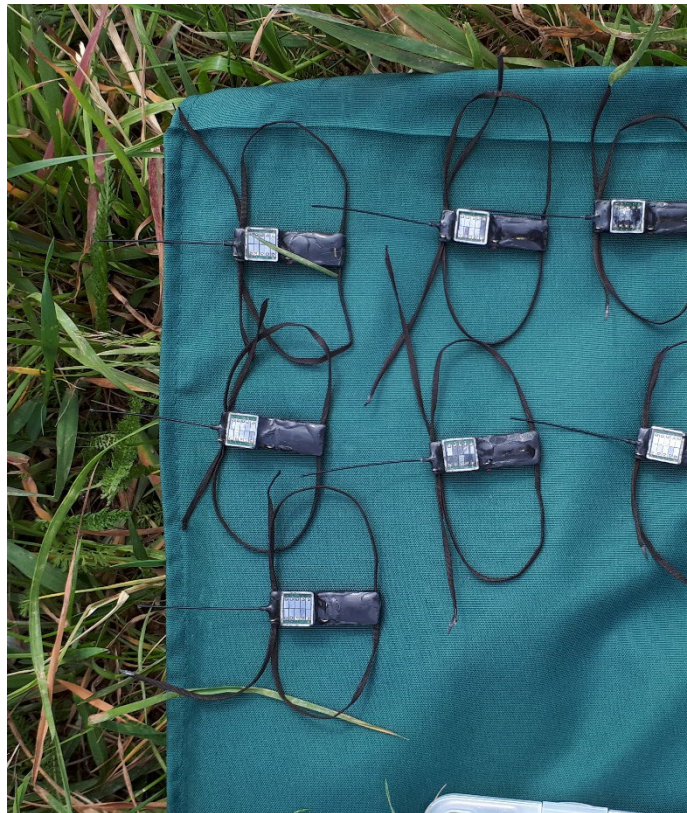
Nemuno sala ties Lipliūnais

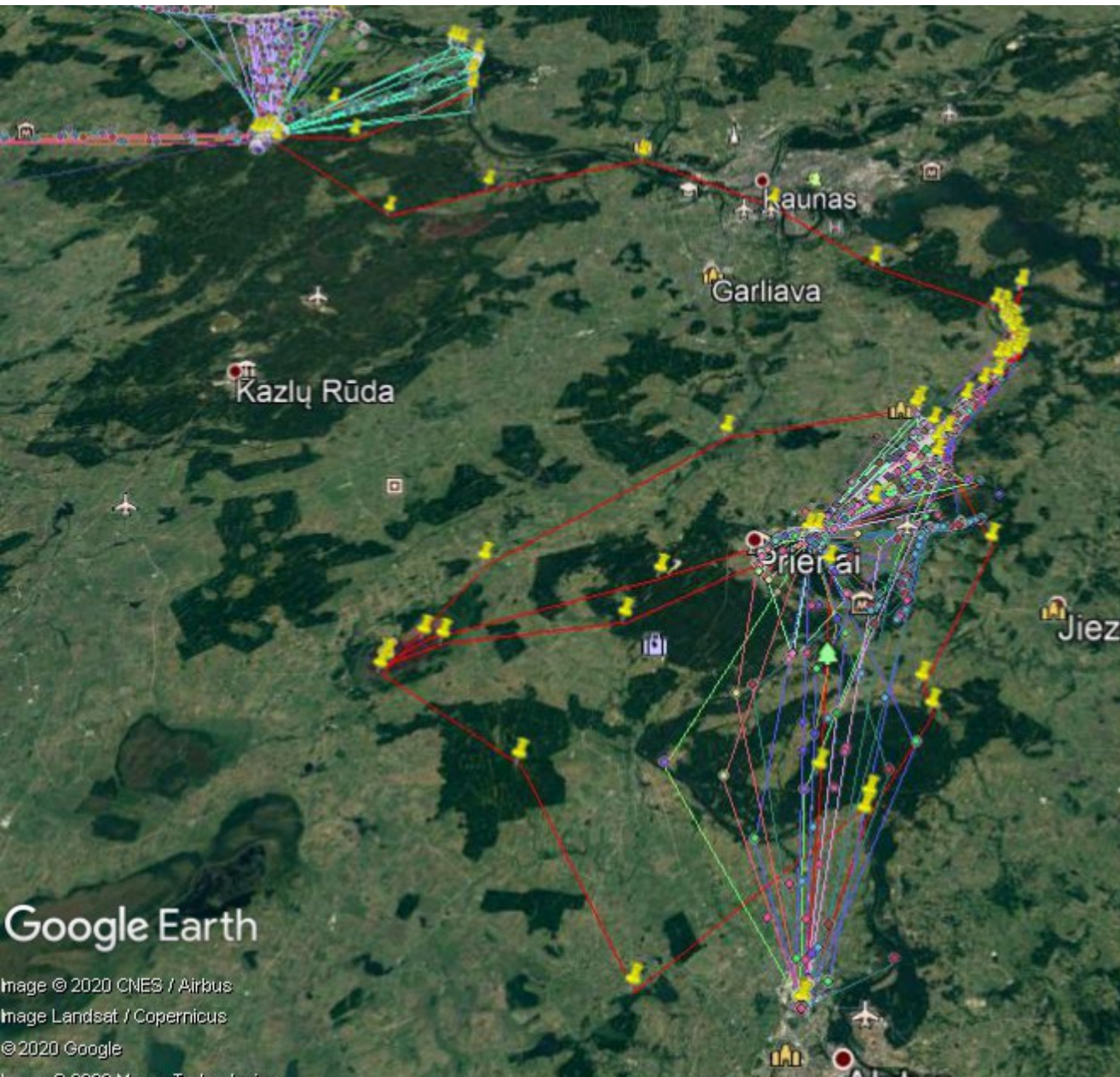
Perinčių mažųjų žuvėdrų porų skaičiaus dinamika Lipliūnų saloje

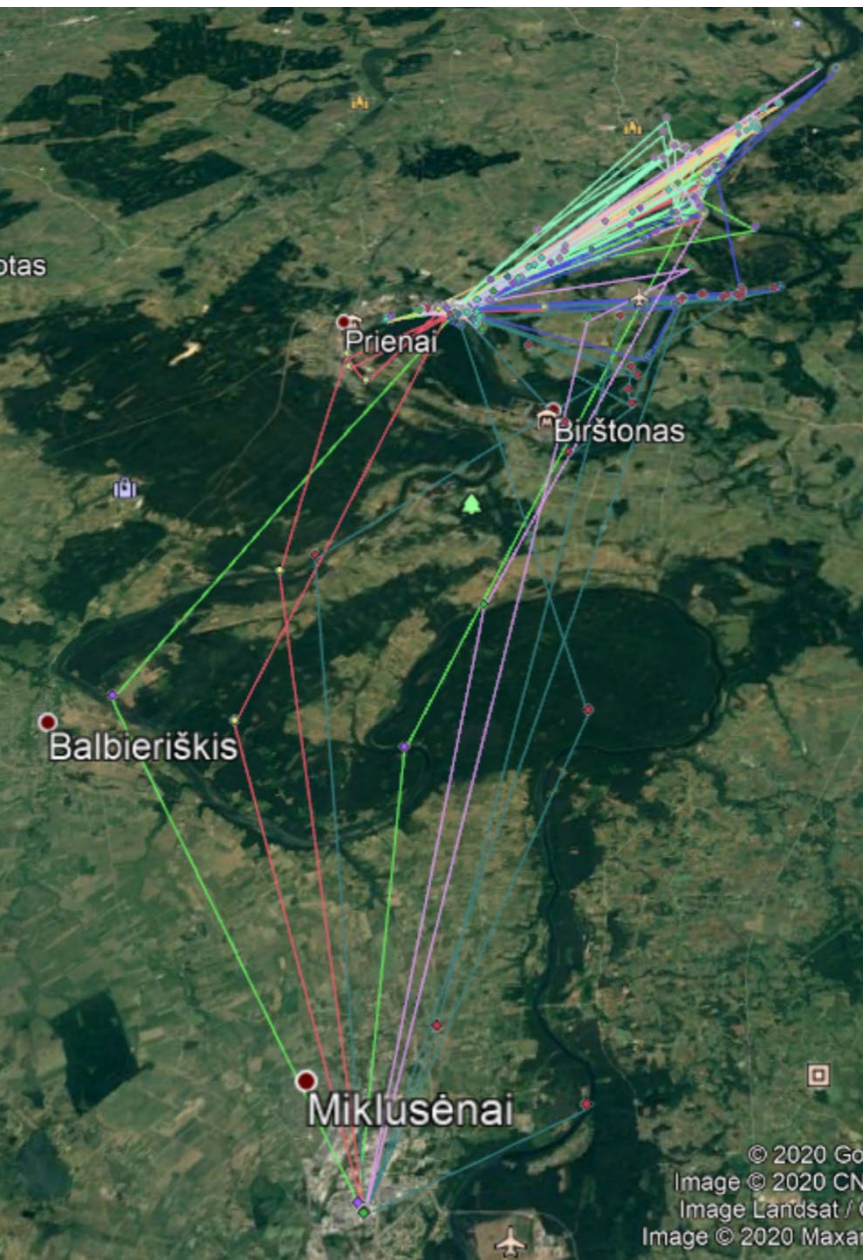
Upinių žuvėdrų ženklinimas GPS siųstuvais (LOD), 2020 m.

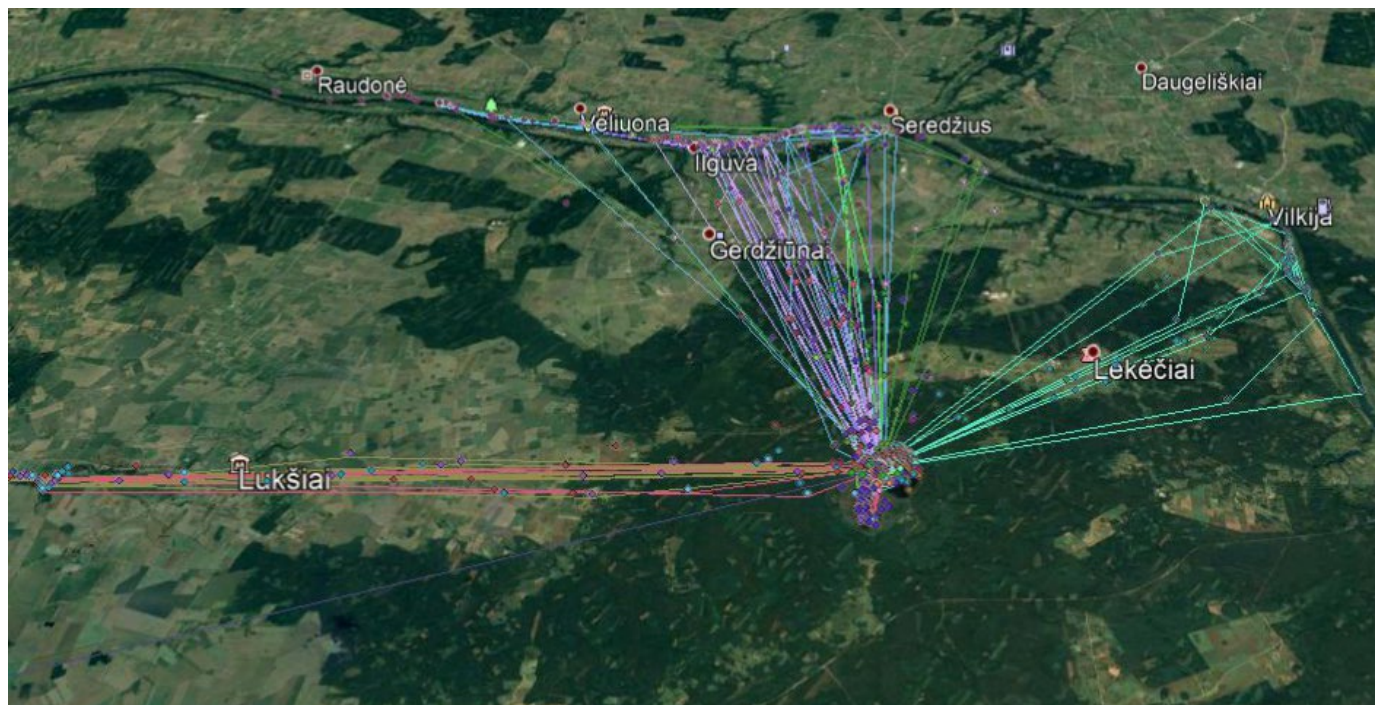
D | PROJEKTO VEIKLŲ POVEIKIO STEBĖSENA (D.1)

GPS siųstuvais paženklintų
upinių žuvėdrų
perskridimai

GPS siūstavais paženklintų upinių žuvėdrų perskridimai

PROJEKTO EKOSISTEMŲ PASLAUGŲ IR SOCIO-EKONOMINIŲ SĄLYGŲ VERTINIMAS (D.2)

D.2.1. Ekosistemų paslaugų vertinimas projekto įgyvendinimo teritorijose (LOD)

Parengta ekosistemų paslaugų vertinimo projekto įgyvendinimo teritorijose I-oji ataskaita.

D.2.2. Projekto poveikio socio-ekonominių sąlygų vertinimas (LOD)

Parengta projekto poveikio socio-ekonominių sąlygų vertinimo I-oji ataskaita

LIFE PROJEKTO RODIKLIŲ PASIEKIMO STEBĖSENA (D.3)

(2020 m. kartu su projekto „vidurio laikotarpio“ ataskaita buvo aktualizuotos projekto rodiklių pasiekimo reikšmės ir pateiktos EASME).

VISUOMENĖS INFORMAVIMO IR REZULTATŲ SKLAIIDOS VEIKLOS

INFORMACIJOS TEIKIMAS PLAČIAJAI VISUOMENEI (E.1)

2018 m. parengtas viešinimo planas ir metinis 2019 m. viešinimo planas.

2019 m. ir 2020 m. parengti ir publikuoti 3 straipsniai. Parengti ir ištransliuoti 8 TV, 2 audio reportažai. Parengta ir publikuota >20 straipsnių internetinėje žiniasklaidoje.

Sukurta projekto interneto svetainė www.lifeterns.lt, parengta ir publikuota >70 naujienų projekto svetainėje.

APSAUGOS PROBLEMŲ VIEŠINIMAS SUINTERESUOTOMS ASMENŲ GRUPĖMS/ INSTITUCIJOMS (E.2)

2019 m. suorganizuoti 2 susitikimai (NKRP, NDRP) su suinteresuotų asmenų grupėmis/institucijomis projekto įgyvendinimo vietose. (2020 m. suorganizuoti mokymai apie tinkamą žuvėdrų buveinių tvarkymą LOD narių visuotinio susirinkimo metu).

PROJEKTO REZULTATŲ IR PATIRTIES SKLAIDA SUINTERESUOTOMS NACIONALINĖMS IR TARPTAUTINĖMS TIKSLINĖMS GRUPĖMS (E.3)

2019 m. projektas pristatytas Šiaurės ir Baltijos šalių platformos susitikime Danijoje.

VIEŠINIMO MEDŽIAGOS IR PRIEMONIŲ GAMYBA IR PLATINIMAS (E.4)

Išleistas 2020 m. sieninis kalendorius. Kuriamas filmas apie projekto veiklas ir pasiekimus. Sukurti 2 video klipai. Suroganizuotas žuvėdrų fotografijų konkursas, kurios nuotraukos panaudotos foto parodos gamybai. Įsigytos informacinių stendų (11) įrengimo paslaugos. (2020 m. vykdoma žuvėdrų tiesioginė transliacija, sukurti IT produktai, išleista edukacinė brošiūra).

E | VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR REZULTATŲ SKLAIDA (E.4)

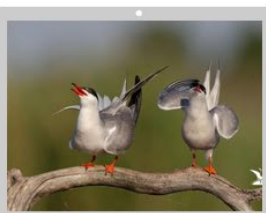
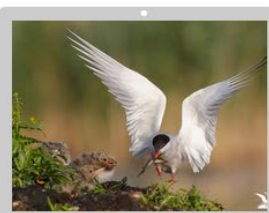
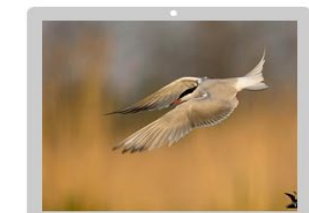
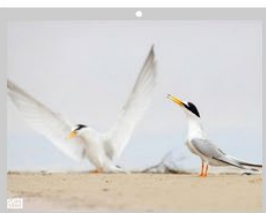
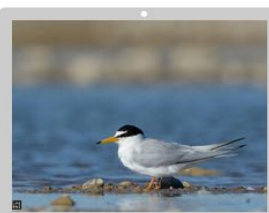
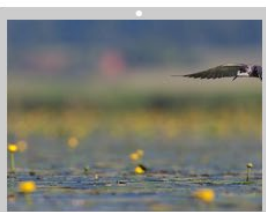
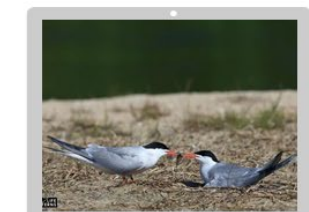
Mobili foto paroda eksponuojama VSTT lankytojų centre

[PRADŽIA](#)[APIE PROJEKTĄ](#)[MEDIA IR LEIDINIAI](#)[GALERIJA](#)

PRADŽIA > MEDIA IR LEIDINIAI > IT PRODUKTAI ATSIISIUNTIMUI

IT produktai atsisiuntimui

Ekranų užsklandos kompiuteriams, planšetėms

[> Mes žiniasklaidoje](#)[> Medija ir leidiniai](#)[> IT produktai atsisiuntimui](#)[> Medija](#)

NAUJIENOS

Tiesioginė žuvėdrų gyvenimo transliacija iš Kretuono ežero salos

08-06-2020

Žuvėdroms uždėti visi numatyti GPS siųstuvai

08-06-2020

Nemuno salose šalia Prienų upinėms žuvėdroms uždėti pirmieji GPS siųstuvėliai

26-05-2020

Baigiami Nemuno vagos ties Liplūnais valymo darbai

24-05-2020

E | VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR REZULTATŲ SKLAIDA (E.4)

PRADŽIA

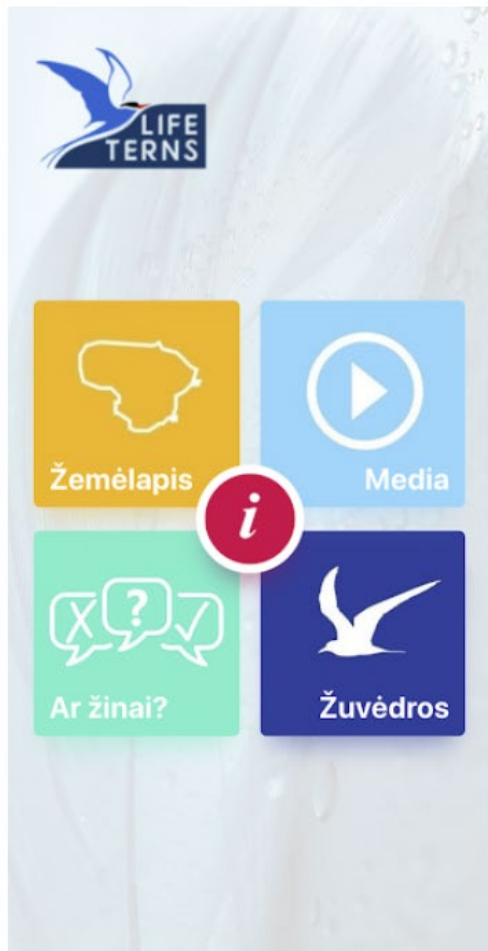
APIE PROJEKTĄ

MEDIA IR LEIDINIAI

GALERIJA

Nuotraukos marškinėliams

< Back Informacija

Apie projektą

Žuvėdra ar kiras? Daugelis neatskiria šių baltų paukščių. Šios programėlės dėka ne tik išmoksite pažinti juos, bet kartu su žuvėdromis pakilsite į tolimąjį skrydį, spręsite testus, stebėsite jų gyvenimą ir susipažinsite su Lietuvoje perinčiomis rečiausiomis žuvėdromis bei jų teritorijomis.

Mobilioji programėlė parengta vykdant LIFE programos finansuojamą žuvėdrų apsaugai skirtą projektą „Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje“, Nr. LIFE17 NAT/LT/000545

Projektą vykdo Lietuvos ornitologų draugija kartu su partneriais: VĮ „Vidaus vandens kelių direkcija, Nemuno kilpų regioninio parko direkcija ir UAB „EKO STOMA“. Daugiau apie projektą rasite svetainėje: www.lifeterns.lt

Partneriai

< Back Viktorina

1. Kokia tai žuvėdra?

- Mažoji žuvėdra
- Upinė žuvėdra
- Baltaskruostė žuvėdra

PROJEKTO ADMINISTRAVIMO VEIKLOS

Upinė žuvedra (*Sterna hirundo*). E. Drobelio nuotr.

PROJEKTO ADMINISTRAVIMAS (F.1)

Parengta projekto „vidurio laikotarpio“ ataskaita, kuri pateikta EASME vertinimui 2020 m. pr.

PROJEKTO VEIKLŲ ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA IR TĘSTINUMAS (F.2)

2019 m. įsteigtas projekto stebėsenos komitetas.
Atlikti 2 tarpiniai projekto auditai (2019 ir 2020 m.).

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

www.lifeterns.lt

Upinė žuvėdra (*Sternula albifrons*). R. Gegelevičiaus nuotr